

Kultura i sztuka po 1989 roku

W Warszawie odbyła się premiera spektaklu „Sąd Ostateczny. Rzec o Karolinie Lanckorońskiej”

PUBLIKACJA: 20.08.2022 [Kultura i sztuka](#)

Aktorzy: Ewa Makomaska (P) i Antoni Ostrouch (L) podczas premiery spektaklu „Sąd Ostateczny. Rzec o Karolinie Lanckorońskiej” w Arkadach Kubickiego Zamku Królewskiego w Warszawie. Fot. PAP/M. Marek

W Arkadach Kubickiego Zamku Królewskiego w piątek wieczorem odbyła się premiera spektaklu teatralnego „Sąd Ostateczny. Rzec o Karolinie Lanckorońskiej” w reżyserii Ewy Makomaskiej. Autorką sztuki jest lwowianka Elżbieta Lewak.

„To spektakl o bolesnych chwilach naszej historii, o wielkiej kobiecie-patriotce” – powiedział szef Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych minister Jan Józef Kasprzyk. Zwracając się do obecnych na spektaklu weteranów, których określił jako „drogowskazy budowania dumniej i niepodległej Polski”, powiedział, że Karolina Lanckorońska tak jak oni „walczyła aby Polska była wolna, aby była suwerenna”. „To będzie opowieść o części waszego życia – niezwykle trudnego, ale pełnego wiary i nadziei na lepszą dla Ojczyzny przyszłość” – mówił minister Kasprzyk.

Szef UdSKIOR przypomniał, że premiera sztuki zbiega się niemal dokładnie z dwudziestą rocznicą śmierci Karoliny Lanckorońskiej. „Jest więc w jakimś sensie pomnikiem złożonym tej niezwyklej kobiecie” – dodał Jan Józef Kasprzyk. Dodał, że równie symboliczne jest zorganizowanie tego spektaklu w Zamku Królewskim, który został zniszczony. „W zamiarze wrogów miał się nigdy nie podnieść, tak jak miała nie podnieść się Rzeczpospolita. A jednak podniosły się, bo jest w nas ten gen wolności i pragnienie służenia wspólnocie jaką jest naród i państwo” – powiedział.

Szef UdSKIOR odznaczył autorkę sztuki Elżbietę Lewak medalem Pro Patria, a reżyser spektaklu, Ewę Makomaską, medalem „Pro Bono Poloniae”. „+Wspomnienia wojenne+ Karoliny Lanckorońskiej po raz pierwszy trafiły w moje ręce około 2015 r., gdy bardzo intensywnie grałam w Polsce monodram Zbigniewa Chrzanowskiego +Z domu niewoli+ na podstawie wspomnień i poezji Beaty Obertyńskiej” – powiedziała w rozmowie z PAP przed czerwcową prapremierą autorka sztuki Elżbieta Lewak. „Dorastając we Lwowie, co roku 4 lipca wraz z gronem Polaków zjawiałam się na Wzgórzach Wuleckich, by oddać hołd zamordowanym tam w 1941 r. profesorom lwowskim” - dodała

Przyznała, że „dopiero lektura +Wspomnień wojennych+ uświadomiła jej, że do dziś nie wskazano konkretnych osób odpowiedzialnych za ten czyn”. „Wówczas pojawiła się we mnie prywatna potrzeba zadbania o to, by fakty dotyczące mordu lwowskiej inteligencji, które zanotowała w swoich wspomnieniach prof. Lanckorońska, dotarły do świadomości publicznej” - wyjaśniła. „Przynajmniej w taki sposób mogłam jako lwowianka odwdziżyć się za jej wysiłek włożony w dojście do prawdy i sprawiedliwości w tej sprawie” - podkreśliła Lewak.

Urodzona w 1898 r. Karolina hr. Lanckorońska była arystokratką, historykiem sztuki, wykładowczynią Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, pisarką, żołnierzem Armii Krajowej, więźniem obozu koncentracyjnego Ravensbrück, oficerem prasowym 2. Korpusu Polskiego Polskich Sił Zbrojnych. Po 1945 r. była działaczką polonijną we Włoszech, m.in. inicjatorką i współzałożycielką Polskiego Instytutu Historycznego w Rzymie.

Karolina Lanckorońska była jedną z inicjatorek i fundatorek utworzenia w Wiecznym Mieście Polskiego Instytutu Historycznego, którego została dyrektorem. Wspierała także różne emigracyjne instytucje, fundowała stypendia dla polskich naukowców. Jednocześnie przez kolejne dekady prowadziła własną pracę naukową.

W 1994 roku przekazała Polsce zachowaną część kolekcji dzieł sztuki zgromadzonej przez jej ojca w Wiedniu. Dzieła, w tym dwa Rembrandta, otrzymał Zamek Królewski w Warszawie. Obdarowała także między innymi Zamek na Wawelu, Bibliotekę Jagiellońską, Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum Wojska Polskiego, Polską Akademię Umiejętności.

W 1997 roku, gdy kataklizmy nawiedziły zarówno Polskę, jak i Włochy, przekazała pieniądze na pomoc dla obiektów sakralnych, które ucierpiały w wyniku powodzi we Wrocławiu i trzęsienia ziemi w Asyżu.

Otrzymała liczne polskie odznaczenia, wśród nich Krzyż Wielki Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Walecznych, Krzyż Armii Krajowej.

Zmarła 25 sierpnia 2002 r. w Rzymie.

Pracę nad scenariuszem umożliwiło stypendium „Gaude Polonia” przyznawane Elżbiecie Lewak przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem Narodowego Centrum Kultury. Opieką artystyczną nad spektaklem objęła dr Ewa Makomaska, aktorka Teatru Polskiego im. Arnolda Szyfmana w Warszawie, która jest zarazem odtwórczynią głównej roli.

Scenografię i kostiumy przygotowała Katarzyna Jeznach. Za oprawę muzyczną odpowiada dr Michał Piekarski. W spektaklu występują aktorzy Teatru Polskiego w Warszawie: Ewa Makomaska, Antoni Ostrouch, Marcin Jędrzejewski, Adam Biedrzycki, Dominik Łoś i Jakub Kordas.

Spektakl został zrealizowany dzięki dofinansowaniu Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.(PAP)

Autor: Grzegorz Janikowski, Michał Szukała

[gj/ szuk/ aszw/](#)

Karolina Lanckorońska

spektakle teatralne

NAJNOWSZE

Na Zamku Królewskim otwarto wystawę „Złota kolekcja. Monety André van Bastelaera”

Otwarto plenerową wystawę IPN pt. „Pakt zbrodniarzy”

Para prezydencka zaprasza na Narodowe Czytanie „Ballad i Romansów” Adama Mickiewicza

Pokazy specjalne filmów Zanussiego, Barona i Waszyńskiego podczas 47. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych

Uczestnik zamachu na de Gaulle'a: Zachód zdradził rewolucję 1956 roku

NAJPOPULARNIEJSZE

01

Zmarł Stefan Gierowski, malarz nazywany „klasykiem polskiej nowoczesności”

02

100. rocznica uchwalenia statusu Związku Polaków w Niemczech

03

Powstanie Warszawskie. Głosy za i przeciw: Anders, Chruszczel i inni

04

Inwazja wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację

05

50 lat temu zmarł kpt. Antoni Halka-Ledóchowski, autor polskich podręczników nawigacji

Newsletter

Oświadczam, że wyrażam zgodę oraz upoważniam Muzeum Historii Polski, ul. Makotowska 33/35, W-wa (dalej MHP) jako Administratora danych osobowych oraz wszelkie podmioty działające na rzecz lub zlecenie MHP do przetwarzania moich danych osobowych. (e-mail) w zakresie i celach niezbędnych do otrzymania newslettera dzieje.pl od dnia wyrażenia tej zgody do jej odwołania. Jestem świadomy/a, że mam prawo w dowolnym momencie odwołać zgodę oraz że odwołanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody udzielonej przed jej wycofaniem. Jestem też świadomy/a, że przysługuje mi prawo dostępu do moich danych, do ich sprostowania, do ograniczenia przetwarzania, do przeniesienia danych, do sprzeciwu wobec przetwarzania.

ZAPISZ SIĘ